

Alsidighed: Drop 'forskerne strides' om klima

Politiken, 1. oktober 2006. Skal man altid spørge eksperter, der har en anden mening? Også hvis de står alene med deres opfattelse?

Af Christian Ege

Alsidighed er et godt og fastslået princip. Men der hersker et helt særligt princip for alsidighed, hvad angår miljøstof i de fleste danske medier: Man skal høre Lomborg, og så skal man høre 'de andre'. Men er dét alsidighed? I takt med, at der nu er udstrakt enighed i videnskabelige kredse om effekterne af den menneskeskabte drivhuseffekt, virker princippet stadig mere kunstigt.

Det britiske BBC har da også besluttet ikke længere at diskutere selve den menneskeskabte drivhuseffekt, men derimod hvad man kan gøre ved den. Men ledende repræsentanter for DR TV og TV 2 har til Information udtalt, at de ikke vil følge BBC's linje. Og der er heller ikke tegn på, at den skrevne presse vil ændre kurs. Der har ganske vist været særdeles fyldig omtale af Al Gores film 'Den ubekvemme sandhed', men det bliver konstant fulgt af Bjørn Lomborgs kritik af filmen.

Det er da i princippet godt at høre alle parter i en sag. Men man skal være bevidst om, at der også ligger et valg heri – at det kan forsinke og forplumre en proces, der gerne skulle føre til handling. Et budskab om, at forskerne er uenige, kan være et partsindlæg, der tjener ganske bestemte politiske og økonomiske interesser. Lad mig give nogle eksempler. Flere industrier har i tidens løb indset, at de havde en dårlig sag, men at deres eneste chance var at skabe forvirring i offentligheden. De søgte at skabe et billede af, at forskerne var uenige. Det gjaldt bilfabrikkerne og olieselskaberne i USA i 1930'erne, da de begyndte at sætte bly til benzin. Og det gælder fortsat for tobaksindustrien, især i USA – som det bl.a. så fremragende skildres i filmen 'Thank you for smoking'.

I en sådan situation, hvor der f.eks. er 99 procent af forskerne, der siger, at der er et stort problem, og en procent der benægter det – hvis medierne så vælger at fremstille det, som at 'forskerne strides', ja, så lader de sig spænde for bestemte interessers vogn. Det er den situation, vi også ser, hvad angår klimaforandringerne.

I 1970'erne var der nogle populære vandrehistorier om mennesker, der havde reddet livet ved ikke at bruge sikkerhedssele i biler – noget med at de var blevet slynget ud af bilen, som så var eksploderet eller blevet mast øjeblikket efter. Man kunne utvivlsomt godt grave sådanne historier op stadigvæk. Man medierne vælger ikke at bringe dem, hver gang der omtales kampagner for at bruge sikkerhedssele – fordi der er så udbredt enighed om, at der er langt flere, der redder livet ved at bruge sele end det modsatte.

Eller mens lægen Tage Voss levede og agiterede for, at der ikke var bevist nogen sammenhæng mellem rygning og lungesygdomme – han blev af og til hevet frem, men ikke hver gang der blev talt om, hvordan man får begrænset rygningen.

Eller for den sags skyld: Man bringer heller ikke, hver gang der tales om holocaust, interview med de få holocaust-benægttere, der findes. Problemet bliver forstærket af, at de kvantitative krav til journalisternes produktion er vokset voldsomt. Det betyder, at de ofte har meget lidt tid til at forberede sig og derfor kan have en tendens til blot ukritisk at gengive forskellige synspunkter.

F.eks. har Bjørn Lomborg kunnet optræde i en lang række medier med påstanden om, at Al Gore overdriver, når han taler om vandstandsstigninger. Al Gore nævner, at hvis al indlandsis på Grønland

smelter, vil vandstanden i verdenshavene stige med syv meter. Det er en rent fysisk konstatering, som ikke kan diskuteres. Men Lomborg henviser til, at det internationale klimapanel IPCC kun taler om vandstandsstigning på op til 50 cm. Men det er ikke korrekt – som Miljøstyrelsen redegør for på sin hjemmeside. Når IPCC taler om 50 cm (i virkeligheden siger de op til 88 cm), gælder det, hvad der kan forventes at ville ske frem til år 2100. Al Gore taler om sandsynligheden for, at den globale opvarmning kommer til et punkt, hvor isafsmeltningen vil eskalere over de næste 1.000 år, uanset om vi i mellemtiden har stoppet udledningen af drivhusgasser. Dette omtaler IPCC også. Det kan ske, bl.a. fordi verdenshavenes evne til at opsuge CO₂ mindskes, når temperaturen stiger, og fordi opvarmningen får store tundraområder til at smelte, hvilket vil føre til frigivelse af store mængder kuldioxid og metan fra ellers frosne moser og tørvejorde.

Lomborgs påstand om overdrivelse holder altså ikke. Alligevel hørte jeg en journalist i radioens P1 sige som sin egen afsluttende kommentar efter at have interviewet Lomborg, at det nok var værd at se Al Gores film, »selv om den er overdrevet«. Lidt research kunne have forebygget denne vildfarelse.

Der er behov for, at medierne nu kaster sig over den fremadrettede debat – hvordan modvirker vi den menneskeskabte drivhuseffekt? Frem for at søge at fastholde en falsk forestilling om stor uenighed i videnskabelige kredse.